

Kysyjä on ollut vakavassa onnettomuudessa, jonka seurauksena todettiin aivoruhje ja myöhemmin ”kuoppa” aivokurkiaisessa. Kysyjä on kärsinyt vuosia väsymyksestä, keskittymiskyvyn puutteesta ja inhibiiovaikeuksista. Kysyjä kysyy voiko aivokurkiainen vaurioitua trauman seurauksena ja voiko vaurio aiheuttaa oireita vielä vuosien jälkeen? (Nainen, 37v)

Marge Miettinen ja Jan Kujala:

Vastauksena kysyjälle: Kyllä voi vaurioitua ja kyllä voi aiheuttaa oireita vuosienkin jälkeen, varsinkin kun kyseessä on lievää vakavampi aivotrauma.

Aivokurkiainen on yksi systemaattisimmin ja laaja-alaisimmin vaurioituvista aivoalueista traumaattisen aivovaurion, eli aivovamman yhteydessä. Vaikea sanoa mikä kuvaamasi pieni ”kuoppa” aivokurkiaisessa on, mutta jotain poikkeavaa siellä on. Tapahtuneen kontuusion lisäksi.

Aivovamman jälkitilassa ilmenevän kognitiivisen heikentymisen yhtenä pääsyyinä pidetään diffuusia aksonivauriota, eli DAI-vammaa. Kyseessä on solutason vamma, joka syntyy ulkoisen voiman aiheuttaman hidastuvuus- tai kiihtyvyydensenergian seurauksena. Esimerkkinä peräänajokolari, jossa pää liikkahtaa rajusti suunnasta toiseen. Dai-vamma ei usein ole havaittavissa perinteisillä aivokuvantamismenetelmillä. Koska kuvantamistulos voi olla myös täysin puhdas, aivovammautuneet ohjautuvat usein vääränlaisen tuen piiriin. Ei ole harvinaista, että heitä pidetään masentuneina tai vain laiskoina ja saamattomina.

Tyypillisiä ja pitkäkestoisia ongelmia aivovamman jälkeen voivat olla: Epänormaali väsyvyys, keskittymisvaikeudet, ongelmat muistissa, tarkkaavuudessa, aloitekyvyssä, ajanhallinnassa, kommunikoinnissa ja tunteiden säätelyssä.

Aivovammasta kuntoutuminen voi usein olla elinikäistä ja terveellisten elintapojen noudattaminen korostuu. Aivoystävällinen ja säännöllinen ravinto, riittävä uni ja lepo hetket myös päivällä, liikkuminen yksilöllisesti räätälöitynä sekä mielekkäät, aivoja haastavatkin harrasteet. Tasapainon löytäminen levon ja rasituksen välillä on usein aikaa vievää, joskin tarpeellista, riittävän työ- ja/tai toimintakyvyn saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi. Täytyy muistaa, että monimutkaisten ongelmien lisäksi, aivoihimme sisältyy myös mittaamattomia mahdollisuuksia.

Suosittelen ottamaan yhteyttä neuropsykologiin, joka on aiheeseen kliinisessä työssään perehtynyt.